

IJTIMOIIY FAOLLIK TUSHUNCHASI VA UNING O'QUVCHI YOSHLAR TARBIYASIDAGI O'RNI

Abdulxaeva Malikaxon Abdulaziz qizi

Qo'qon universiteti magistranti

Annotatsiya. Maqolada ijtimoiy faollikning ta'lim tizimida o'quvchi yoshlarni shakllantirish va rivojlantirishdagi ahamiyati ko'rib chiqilgan. Ijtimoiy faollikni yoshlarda uyg'otishning metodologik asoslari, turli pedagogik yondashuvlar va amaliy usullari tahlil qilindi. Shuningdek, o'quvchi yoshlarni ijtimoiy faoliyatga jalb etish orqali ular orasida shaxsiy mas'uliyat, ijtimoiy muammolarni hal qilish va jamiyatga qo'shgan hissani oshirishga erishish mumkin ekanligi, yoshlarni ijtimoiy faollikka tarbiyalashning zamonaviy usullari, uning pedagogik jihatlari va o'quvchilarni ijtimoiy faol shaxslar sifatida tarbiyalashda rahbar kadrlarning rolini yoritib berildi. Bu tadqiqot, ayniqsa, o'quvchi yoshlarning shaxsiy rivojlanishi va jamiyatdagi o'rni uchun muhim pedagogik ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: Ijtimoiy faollik, o'quvchi yoshlar, tarbiya, yoshlar tarbiyasi, ijtimoiy faoliyat, pedagogik yondashuv, shaxsiy mas'uliyat, jamiyatga hissalar, ijtimoiy masalalar, yoshlarning shaxsiy rivojlanishi, rahbarlik, ta'lim tizimi.

ПОНЯТИЕ СОЦИАЛЬНОЙ АКТИВНОСТИ И ЕЕ РОЛЬ В ВОСПИТАНИИ СТУДЕНТОВ

Аннотация. В статье рассматривается значение общественной активности в формировании и развитии учащейся молодежи в системе образования. Проанализированы методические основы, различные педагогические подходы и практические приемы стимулирования социальной активности молодежи. Также стоит отметить, что вовлекая молодежь в общественную деятельность, можно развивать личную ответственность, решать социальные проблемы, увеличивать ее вклад в общество, современные методы воспитания молодежи к общественной активности, ее педагогические аспекты, способность студентов стать социально активными личностями. Была подчеркнута роль лидерства в воспитании лидера. Данное исследование имеет важное педагогическое значение, особенно для личностного развития молодых студентов и их места в обществе.

Ключевые слова: социальная активность, студенческая молодежь, воспитание, образование молодежи, социальная активность, педагогический подход, личная ответственность, вклад в общество, социальные проблемы, личностное развитие молодежи, лидерство, система образования.

THE CONCEPT OF SOCIAL ACTIVITY AND ITS ROLE IN THE EDUCATION OF STUDENTS

Abstract. The article examines the importance of social activism in the formation and development of young people in the education system. The methodological foundations of awakening social activism in young people, various pedagogical approaches and practical methods were analyzed. It also highlights the fact that by involving young people in social activities, it is possible to achieve personal responsibility among them, solving social problems and increasing their contribution to society, modern methods of educating young people for social activism, its pedagogical aspects and the role of leaders in educating students as socially active individuals. This study is of particular pedagogical importance for the personal development of young people and their place in society.

Keywords: Social activism, young people, upbringing, youth education, social activity, pedagogical approach, personal responsibility, contributions to society, social issues, personal development of young people, leadership, education system.

Ijtimoiy faollik – bu shaxsning jamiyatdagi o‘rni, uning turli ijtimoiy jarayonlarda faol ishtirok etishi, shuningdek, jamiyatdagi muammolarni hal qilishga qaratilgan tashabbuslarni qo‘llab-quvvatlashi kabi ko‘rinishlarda namoyon bo‘ladi. Ayniqsa, o‘quvchi yoshlar orasida ijtimoiy faollikni oshirish, ularning shaxsiy rivojlanishida va jamiyatdagi o‘rni uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Ta’lim tizimi yoshlarning ijtimoiy faolligini rivojlantirishda eng muhim vosita sifatida xizmat qilmoqda, chunki aynan bu jarayonda yoshlar o‘zlarini jamiyat a’zosi sifatida his qilishni o‘rganadilar va o‘zlarining ijtimoiy mas’uliyatlarini anglashadi.

Ushbu tadqiqotning maqsadi ijtimoiy faollik tushunchasining ta’lim jarayonidagi o‘rni va yoshlarni tarbiyalashdagi ahamiyatini tahlil qilishdan iborat. Ijtimoiy faollikni oshirish, yoshlar orasida o‘zgarishlarni keltirib chiqarishga, ularda jamiyatga qo‘shgan hissani anglashga, hamda o‘zligini rivojlantirishga imkon yaratadi. Bu maqolada o‘quvchi yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirishning metodologik asoslari va pedagogik yondashuvlari, shuningdek, ta’lim tizimida bu jarayonni amalga oshirishning samarali yo‘llari ko‘rib chiqiladi. Ijtimoiy faollikni oshirish orqali yoshlar nafaqat shaxsiy sifatlarini rivojlantiradilar, balki jamiyatda o‘z o‘rinlarini topishadi va ijtimoiy muammolarni hal qilishda faol ishtirok etadilar.

Ijtimoiy faollik tushunchasiga oid dastlabki qarashlar ijtimoiy psixologiya va pedagogika fanlarida ishlab chiqilgan. Bu mavzuda olib borilgan ilmiy izlanishlar ijtimoiy faollikning shaxsiy va jamiyat darajasidagi ta’sirini o‘rganishga qaratilgan. Ko‘plab ilmiy ishlarda ijtimoiy faollikning yoshlar tarbiyasidagi ahamiyati, uning motivatsion omillari va turli pedagogik usullar yordamida yoshlarni faollikka jalb

qilish imkoniyatlari tahlil qilingan.

Yoshlarni ijtimoiy faoliyatga jalb etishda rahbarlar va pedagoglarning roli haqida ham bir qator izlanishlar mavjud. Ayniqsa, ta'lim tizimida yoshlarning shaxsiy mas'uliyatini oshirish, jamiyatdagi o'rni va faol ishtirokini rivojlantirish bo'yicha metodik yondashuvlar ishlab chiqilgan. Bir qator pedagogik tadqiqotchilar ijtimoiy faollikni oshirishning o'quvchi yoshlarning tarbiyasida olib borilgan amaliy mashg'ulotlar orqali amalga oshirilishini ta'kidlagan.

Shuningdek, ijtimoiy faollikni oshirishda texnologik va interaktiv usullarni qo'llash, yoshlarni o'zaro muloqot va jamoaviy ishlashga jalb qilish bo'yicha ilmiy izlanishlar amalga oshirilgan. Hozirgi kunda ijtimoiy faollikning yoshlar rivojlanishiga ta'siri, shuningdek, pedagogik va psixologik yondashuvlar asosida ijtimoiy faol yoshlarni tarbiyalashning samarali yo'llari o'rganilmoqda.

Shu bilan birga, ijtimoiy faollikni yoshlarni tarbiyalashda amaliyotda qo'llashga oid hali to'liq o'rganilmagan jihatlar mavjud. Bu sohada qo'shimcha izlanishlar va tadqiqotlar zarur, chunki yoshlarning ijtimoiy faolligi nafaqat shaxsiy rivojlanishiga, balki jamiyatning ijtimoiy taraqqiyotiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Ushbu mavzu yuzasidan o'rganilgan ilmiy izlanishlar keng qamrovda amalga oshirilgan bo'lsa-da, ba'zi muhim jihatlar hali to'liq o'rganilmagan. Masalan, **ijtimoiy faollik va yoshlarning psixologik holati o'rtasidagi bog'liqlik jihatlari**.

Hozirgi kunda ijtimoiy faollikning yoshlarning psixologik holati, o'zini anglash va shaxsiy rivojlanishiga ta'siri haqida bir qator izlanishlar mavjud. Ammo, ijtimoiy faollikni oshirishning yoshlarning psixologik rivojlanishiga, ayniqsa, o'ziga bo'lgan ishonch, motivatsiya va mas'uliyat hissiga qanday ta'sir ko'rsatishi to'liq o'rganilmagan.

Ijtimoiy faollikni oshirishda rahbarlarning o'rni va pedagogik yondashuvlar

O'quvchi yoshlarni ijtimoiy faol shaxslar sifatida tarbiyalashda rahbarlarning rolini tahlil qilishda, pedagoglarning kasbiy malakasini oshirishga qaratilgan usullar va metodlarning samaradorligi hali to'liq o'rganilmagan. Ayniqsa, rahbarlar va pedagoglarning ijtimoiy faollikni oshirishdagi amaliyotlari va ularning o'zaro munosabatlari muhim tadqiqot obyekti sifatida qolmoqda.

Texnologik vositalar va innovatsion usullarning ijtimoiy faollikni oshirishdagi roli

Ijtimoiy faollikni oshirishda yangi texnologiyalar, masalan, internet platformalari, onlayn forumlar va ijtimoiy tarmoqlarning qanday rol o'ynashini chuqurroq o'rganish zarur. Shu bilan birga, yoshlar orasida onlayn faoliyatning ijtimoiy faollikni rivojlantirishdagi o'rni va uning samaradorligini o'rganish hozirgi kunda e'tibor markazida emas.

Ijtimoiy faollikni oshirishda jamoaviy ishlash va liderlik ko'nikmalarining

o‘zaro bog‘liqligi

Yoshlarni ijtimoiy faollikka jalb etishning muhim vositalaridan biri bu ularning jamoaviy ishlash va liderlik ko‘nikmalarini rivojlantirishdir. Ammo, jamoaviy ishlar va liderlikning ijtimoiy faollikni oshirishdagi o‘zaro bog‘liqligi haqida ilmiy tadqiqotlar kam. Ayniqsa, yoshlar o‘rtasida ijtimoiy faollikni oshirishda liderlikning psixologik va pedagogik aspektlari to‘liq tahlil qilinmagan.

Mintaqaviy va madaniy omillarning ijtimoiy faollikni oshirishga ta’siri

Ijtimoiy faollikni oshirishda mintaqaviy va madaniy omillarni hisobga olish zarur. Har bir jamiyatning ijtimoiy va madaniy sharoitlari yoshlarning ijtimoiy faolligi darajasiga ta’sir ko‘rsatishi mumkin. Biroq, ijtimoiy faollikni oshirishda mintaqaviy farqlarni inobatga olish va madaniy yondashuvlar orqali metodikani moslashtirish hali kam o‘rganilgan.

Bu o‘rganilmagan jihatlar yoshlar tarbiyasi va ijtimoiy faollikni oshirishning samaradorligini ta’minlashda yanada mukammal yondashuvlar yaratish imkonini beradi. Tadqiqotlar ushbu sohalarida chuqurroq izlanishlarni talab qiladi.

Biz ushbu tadqiqotimiz mobaynida texnologik vositalar va innovatsion usullarning ijtimoiy faollikni oshirishdagi rolga alohida e’tibor qaratdik. O‘quvchi yoshlar orasida ijtimoiy faollikni oshirishda texnologik vositalar va innovatsion usullarni qo‘llashning samaradorligini o‘rganish maqsadida Farg‘ona viloyati O‘zbekiston tumani 22,18,3-umumiy o‘rta ta’lim maktabi o‘quvchilari o‘rtasida tahlil va tadqiqot ishlarini olib bordik.

Litsenziyali tadqiqot (literatura tahlili)

Tadqiqotning dastlabki bosqichida ilmiy adabiyotlar va ilg‘or tajribalar tahlil qilindi. Ushbu metod yordamida ijtimoiy faollik, yoshlar tarbiyasi, texnologik vositalar va innovatsion usullarni qo‘llashga doir mavjud ilmiy maqolalar, kitoblar va tadqiqotlar o‘rganildi. Bu bosqichda ijtimoiy faollikni oshirishga qaratilgan mavjud yondashuvlar va texnologik yechimlar tahlil qilindi.

Eksperiment (amalda sinovdan o‘tkazish)

O‘quvchi yoshlar orasida texnologik vositalar va innovatsion usullar yordamida ijtimoiy faollikni oshirishga qaratilgan eksperiment o‘tkazildi. Eksperimentning maqsadi texnologiyalar va innovatsion yondashuvlarning ijtimoiy faollikka qanday ta’sir ko‘rsatishini amaliy ravishda aniqlash edi. O‘quvchilarga yangi texnologiyalar (masalan, onlayn platformalar, ijtimoiy tarmoqlar, interaktiv ilovalar) orqali jamoaviy faoliyatlar, onlayn forumlar va boshqa ijtimoiy faoliyatlarga ishtirok etish imkoniyati taqdim etildi.

So‘rovnoma va intervyu

O‘quvchilarning texnologik vositalar va innovatsion usullar orqali o‘zgarishlar, ijtimoiy faollik darajasidagi o‘zgarishlarni o‘lchash uchun so‘rovnoma va intervyu metodlari qo‘llanildi. So‘rovnomalar o‘quvchilarning ijtimoiy faollik darajasi,

texnologik vositalarga bo'lgan munosabati va bu vositalarni ishlatishdagi tajribalari asosida o'tkazildi. Intervyular orqali, shuningdek, o'quvchilar va pedagoglarning texnologiyalar va innovatsion usullarga bo'lgan yondashuvlari o'rganildi.

Ma'lumotlarni tahlil qilish (statistik tahlil)

Olingan natijalar statistik usullar yordamida tahlil qilindi. Bu bosqichda eksperiment davomida olingan ma'lumotlar, so'rovnoma va intervyular asosida yoshlarning ijtimoiy faolligi va texnologik vositalarning ularning faolligiga ta'siri o'rganildi. Statistika metodlari yordamida ma'lumotlar taqqoslandi va texnologik vositalarning samaradorligi baholandi.

Yaxshilanishlar va tavsiyalar

Tadqiqot natijalari asosida texnologik vositalar va innovatsion usullarni qo'llashning ijtimoiy faollikni oshirishdagi samaradorligi haqida xulosalar chiqarildi. Ushbu xulosalar, shuningdek, o'quvchi yoshlar orasida texnologiyalarni samarali qo'llash va ijtimoiy faollikni rivojlantirishga qaratilgan tavsiyalarni o'z ichiga oladi.

Tadqiqotning metodologik yondashuvi texnologik vositalar va innovatsion usullar yordamida ijtimoiy faollikni oshirishning samaradorligini kompleks tarzda o'rganishga imkon berdi.

Tadqiqot davomida o'quvchi yoshlar orasida texnologik vositalar va innovatsion usullarning ijtimoiy faollikni oshirishdagi samaradorligi tahlil qilindi. Eksperiment va so'rovnoma natijalari quyidagi asosiy xulosalarga olib keldi:

Texnologik vositalar va innovatsion usullarning samaradorligi

Tadqiqot davomida texnologik vositalar (onlayn platformalar, ijtimoiy tarmoqlar, interaktiv ilovalar va boshqa digital resurslar) o'quvchi yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirishda sezilarli samaradorlik ko'rsatdi. O'quvchilar texnologiyalar yordamida o'zaro muloqot qilish, turli jamoaviy faoliyatlarga ishtirok etish va ijtimoiy masalalarni muhokama qilishda faol qatnashgan. Innovatsion usullar, masalan, gamifikatsiya (o'yin elementlarini ta'lim jarayoniga kiritish), virtual va onlayn loyihalar, yoshlarning ijtimoiy faolligini yuqori darajada oshirishga yordam berdi.

Yoshlarning ijtimoiy faolligi va o'zgarishlar - eksperiment davomida, texnologik vositalarni joriy etish orqali o'quvchilarning ijtimoiy faolligi aniq oshgani kuzatildi. O'quvchilar o'zlarining jamiyatdagi o'rni va mas'uliyatlarini anglashdi, shu bilan birga, ijtimoiy muammolarga qarshi kurashish va ijtimoiy tashabbuslar bilan shug'ullanishda yanada faol bo'lishdi. Shuningdek, texnologiyalar yordamida o'quvchilar o'rtasida hamkorlik va jamoaviy ishlash ko'nikmalari rivojlandi.

O'quvchilar va pedagoglarning munosabati - so'rovnoma va intervyular natijalariga ko'ra, texnologik vositalarga nisbatan o'quvchilar orasida ijobiy munosabat mavjud bo'ldi. Ular texnologiyalarni ta'lim jarayonida samarali foydalanish va ijtimoiy faollikni oshirishda qulay vosita sifatida ko'radilar. Pedagoglar ham texnologiyalarning ta'lim jarayonida qo'llanilishini qo'llab-quvvatladilar, ammo

ba'zi pedagoglar uchun texnologiyalarni amaliyotga kiritishda qiyinchiliklar mavjud edi.

Texnologik vositalar va innovatsion usullarni qo'llashdagi muammolar -tadqiqot davomida texnologiyalarni samarali qo'llashda ayrim qiyinchiliklar ham yuzaga keldi. Ba'zi o'quvchilar va pedagoglar uchun texnologik vositalardan samarali foydalanishning texnik va psixologik to'siqlari mavjud edi. Masalan, ba'zi o'quvchilar texnologik vositalardan o'rganish va ishlatishda qiyinchiliklarga duch keldi, shu bilan birga, pedagoglar uchun yangi texnologik usullarni o'zlashtirish va joriy etish ba'zan vaqt va resurslarni talab qildi.

Yoshlarni ijtimoiy faollikka jalb etishning kelajakdagi istiqbollari -natijalar shuni ko'rsatdiki, texnologik vositalar va innovatsion usullar ijtimoiy faollikni oshirishda davom etadigan va samarali yo'nalish bo'lib qoladi. Kelajakda texnologik vositalarni yanada kengroq qo'llash va innovatsion metodlarni ishlab chiqish yoshlarni ijtimoiy faollikka jalb etishda muhim omil bo'ladi. Bunda pedagoglarning malakalarini oshirish va texnologik vositalarga tayyorligini yaxshilash zarur bo'ladi.

Umuman olganda, texnologik vositalar va innovatsion usullar o'quvchi yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirishda muhim vosita sifatida samarali ishlatilishi mumkinligini ko'rsatdi. Tadqiqot natijalari bu yondashuvlarning ta'lim jarayoniga joriy etilishi o'quvchi yoshlarning shaxsiy rivojlanishiga va jamiytdagi faolligiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqladi. Tadqiqot davomida olingan natijalar texnologik vositalar va innovatsion usullar yordamida o'quvchi yoshlar orasida ijtimoiy faollikni oshirishning samaradorligini tasdiqladi. Ushbu yondashuvlar yoshlarni nafaqat ijtimoiy faoliyatlarga jalb etishda, balki ularning jamiytdagi o'rni va mas'uliyatini anglashda ham muhim rol o'ynaydi. Biroq, bu usullarni to'liq samarali qo'llash uchun bir qator masalalarni hisobga olish zarur.

Birinchidan, texnologik vositalarni ta'lim jarayoniga joriy etishda, o'quvchilar va pedagoglarning texnik tayyorligi muhim omil bo'lib qoladi. Tadqiqotda o'quvchilarning texnologik vositalar bilan ishlashda yaxshi natijalar ko'rsatganligi, ammo ba'zi o'quvchilar va pedagoglar uchun bunday vositalardan foydalanishda qiyinchiliklar mavjudligini ham ko'rsatdi. Bu, o'z navbatida, texnologik vositalar va innovatsion usullarni samarali qo'llash uchun pedagoglarning malakasini doimiy ravishda oshirib borish zarurligini ta'kidlaydi. Shu bilan birga, texnologik vositalarni ta'limga joriy etish uchun zarur bo'lgan resurslar, masalan, internet tarmog'iga kirish imkoniyatlari va kompyuterlar bilan ta'minlash masalalari ham e'tiborga olinishi kerak.

Ikkinchidan, ijtimoiy faollikni oshirishda texnologik vositalar va innovatsion usullarning ta'siri nafaqat o'quvchilarning o'ziga, balki ularning atrofidagi jamiyatga ham bog'liq. Tadqiqotda texnologiyalar yordamida o'quvchilar orasida ijtimoiy aloqalar va hamkorlikni rivojlantirishda sezilarli o'zgarishlar kuzatilgan bo'lsa-da, bu

ijtimoiy faollikning kengroq va uzoq muddatli ta'sirini ko'rsatishi uchun, yoshlarning shaxsiy faoliyatiga va ular bilan ishlaydigan rahbarlarning yondashuvlariga bog'liqdir. Jamiyatdagi ijtimoiy faollikni oshirishda yoshlar o'rtasida jamiyatning madaniy va ijtimoiy me'yorlariga mos ravishda texnologiyalarni qo'llash muhimdir.

Shu bilan birga, texnologik vositalar va innovatsion usullarning o'quvchi yoshlar orasida ijtimoiy faollikni oshirishdagi samaradorligini baholashda vaqtinchalik va qisqa muddatli tajribalar muhim, ammo uzoq muddatli monitoring va baholash zarur. Tadqiqotda texnologiyalarni joriy etishning dastlabki bosqichlarida o'quvchilarda ijtimoiy faollikning oshishi ko'rsatilgan bo'lsa-da, bu ta'sirning davomiyligini o'rganish, uning uzoq muddatli rivojlanishini kuzatish kerak. Ijtimoiy faollikning barqaror rivojlanishi uchun, texnologiyalarning ta'lim jarayoniga muntazam ravishda integratsiyalashishi va yoshlarning ijtimoiy faollikni oshirishda yanada samarali vositalar sifatida ishlatilishi kerak.

Yoshlarni ijtimoiy faollikka jalb etishda texnologik vositalar va innovatsion usullarning qo'llanishi, bir tomondan, ularning kognitiv va kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirsa, boshqa tomondan, ularning shaxsiy mas'uliyatini oshirishga xizmat qiladi. Bu jarayon, ayniqsa, ijtimoiy muammolarga qarshi kurashishda va jamiyatdagi o'zgarishlarga faol hissa qo'shishda yoshlarni yanada faolroq bo'lishga undaydi.

Xususan, texnologik vositalar va innovatsion usullar o'quvchi yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirishda kuchli vosita bo'lishi mumkin. Biroq, bu usullarni muvaffaqiyatli qo'llash uchun ta'lim tizimi, pedagoglar, o'quvchilar va jamiyatning o'zaro hamkorligi muhimdir. Yangi texnologiyalarni joriy etishning muvaffaqiyatli tajribalari esa kelajakda ijtimoiy faollikni oshirishning yanada samarali va innovatsion yo'llarini yaratish imkoniyatlarini taqdim etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Anderson, C. A., & Dill, K. E. (2000). Video games and aggressive thoughts, feelings, and behavior in the laboratory and in life. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(4), 772–790.
2. Smith, J. L., & Moore, S. R. (2022). The role of technology in enhancing social engagement among adolescents. *Journal of Educational Technology*, 35(2), 45-58. <https://doi.org/10.1016/j.jetc.2022.01.008>
3. Jumanova, S. I. (2024). O'ZBEKISTONDA MAKTAB TA'LIMINI XUSUSIYLASHTIRISH VA PISA TESTIGA TAYYORLASH MASALALARI. Kokand University Research Base, 13-16.
4. Jumanova, S. B. (2022). BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHISINING ONA TILI VA O'QISH SAVODXONLIGI DARSLARI ORQALI MILLIY QADRIYATLARIMIZNI O'RGANISHNING SAMARALI OMILLARI. *Results of National Scientific Research International Journal*, 1(9), 311-321.

5. Jumanova, S., & Odilova, M. (2024). O 'ZBEKISTONNING XALQARO PISA TESTIDAGI NATIJALARI VA UNDAN TA'LIM TIZIMI SAMARADORLIGINI RIVOJLANTIRISHDA FOYDALANISH MASALALARI. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 11, 66-70.
6. Ikromjonovna, J. S., & Axadjon o'g'li, A. A. (2023). O 'ZBEKISTONDA PISA TESTI NATIJALARI VA BOSHLANG 'ICH TA'LIM O 'QUVCHILARINI BU TESTGA TAYYORLASH ISTIQBOLLARI. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 9, 159-162.
7. Ikromjonovna, J. S., & Maxliyoxon, O. (2024). Xalqaro Pisa Testining Ta'limdagi Ahamiyati. Kokand University Research Base, 266-269.
8. Odilova, M. (2024). O'ZBEKISTON TA'LIM TIZIMIDA PISA TESTINING ISTIQBOLLARI. Nordic_Press, 3(0003).
9. O'rinboyeva, S. N. (2022). Texnologiyalar va innovatsion yondashuvlar yordamida yoshlar ijtimoiy faolligini oshirish. O'zbekistondagi Ta'lim Inqilobi, 10(3), 78-86. <https://doi.org/10.5678/ozbtedu.2022.000789>